

PWYLLGOR	Pwyllgor Craffu Gofal
DYDDIAD	16 Chwefror 2023
TEITL	Asesiad Anghenion Poblogaeth Oedolion Gwynedd
AELOD CABINET	Y Cynghorydd Dilwyn Morgan
PWRPAS	Cyflwyno'r asesiad anghenion drafft i'w graffu

1 Pwrpas yr adroddiad

- 1.1 Cymeradwywyd Asesiad Anghenion Poblogaeth Gogledd Cymru gan y Cyngor Llawn yn ei gyfarfod ar 3 Mawrth 2022. Lluniwyd yr asesiad hwnnw yn unol â gofynion Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014.
- 1.2 Mae'r adroddiad hwn a'r asesiad (Atodiad 1) yn ein galluogi i weld y perspectif lleol ar anghenion gofal a chymorth poblogaeth oedolion Gwynedd. Yn ogystal â'r agweddau a gafodd eu cynnwys yn yr adroddiad ar ogledd Cymru, mae hefyd yn cynnwys gwybodaeth fwy manwl am anghenion pobl Gwynedd yn benodol.
- 1.3 Dylid ystyried yr adroddiad hwn fel un sy'n ategu'r adroddiad rhanbarthol, ac sydd wedi ystyried ei gynnwys. Mae hefyd yn ychwanegu gwybodaeth am anghenion poblogaeth Gwynedd i'r adroddiad hwnnw.

2 Y penderfyniad a geisir

- 2.1 Cefnogaeth y pwyllgor i'r asesiad cyn ei gyflwyno i'r Cabinet a'r Cyngor i'w gymeradwyo.

3 Manylion Asesiad Anghenion Poblogaeth Oedolion Gwynedd 2023

- 3.1 Yn wahanol i asesiad gogledd Cymru, nid yw'r asesiad lleol yn ymateb i ofyn statudol. Fodd bynnag, fe fydd yn adnodd a fydd yn ein cynorthwyo i gynllunio gwasanaethau yn lleol, gwneud penderfyniadau ar flaenoriaethau, a datblygu a thrawsnewid gwasanaethau i'r dyfodol.
- 3.2 Mae'r adroddiad yn asesu:
 - i) Y graddau y mae angen gofal a chefnogaeth ar bobl yn ardal yr awdurdod lleol.
 - ii) Y graddau y mae angen cefnogaeth ar ofalwyr yn ardal yr awdurdod lleol.
 - iii) Y graddau nad yw anghenion gofal a chefnogaeth pobl yn ardal yr awdurdod lleol yn cael eu diwallu.
- 3.3 Mae'r adroddiad yn cynnig argymhellion ar sut i symud ymlaen i gyfarch y materion a nodir yn 3.2 uchod.

3.4 Mae'r asesiad yn trafod y themâu a'r grwpiau canlynol:

- Pobl Hŷn
- Anabledd Corfforol a Nam ar y Synhwyr
- Anabledd Dysgu
- Awtistiaeth
- Iechyd Meddwl
- Gofalwyr
- Trais yn erbyn merched, trais yn y cartref a thrais rhywiol

3.5 Mae hefyd yn trafod y Gymraeg, ystyriaethau diogelu, effaith pandemig COVID-19, a chynhwysir hefyd Asesiad Effaith Cydraddoldeb (Atodiad 2).

3.6 Mae'r asesiad wedi ei arwain gan ymgysylltu. Rydym wedi ystyried adborth gan staff, sefydliadau partner, defnyddwyr gwasanaeth a'r cyhoedd er mwyn nodi anghenion strategol ar gyfer gofal a chefnogaeth.

3.7 Mae'r asesiad hefyd wedi ei lunio ar y cyd â swyddogion yn y bwrdd iechyd.

3.8 Tynnir sylw at y prif themau sydd wedi codi wrth lunio'r asesiad ym mharagraff 1.5 y cyflwyniad.

4 Sut mae'r asesiad yn cyfrannu at flaenoriaethau'r Cyngor?

4.1 Mae'r asesiad o anghenion yn cyfrannu at drafodaethau cynllunio strategol rhanbarthol a lleol, a bydd hyn yn ei dro yn cefnogi ein blaenoriaethau yng nghyswllt anghenion iechyd a gofal cymdeithasol y boblogaeth.

4.2 Mae gorgyffwrdd rhwng yr asesiad anghenion poblogaeth a'r Asesiad Llesiant sydd wedi bod yn cael ei baratoi yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 gan y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus, a rhennir gwybodaeth lle bo'r angen.

4.3 Defnyddir yr asesiad anghenion er mwyn paratoi cynlluniau gweithredu ar gyfer gwasanaethau yr Adran Oedolion Iechyd a Llesiant.

4.4 Er mwyn parhau yn ddogfen ddefnyddiol, mi fyddwn yn gweithio gyda swyddogion y bwrdd iechyd er mwyn cadw'r wybodaeth sydd yn yr asesiad yn fyw. Wrth inni dderbyn diweddariadau ar ddata, e.e. data cyfrifiad, rydym yn bwriadu diweddarau'r wybodaeth, gan adolygu'r cynnwys yn barhaus.

4.5 Prawf o lwyddiant yr asesiad yw a ydyw yn bodloni ein gofynion ni a'n partneriaid wrth gyd-gynllunio gwasanaethau. Byddwn yn monitro i ba raddau mae'r asesiad yn cyflawni hyn wrth gadw golwg ar geisiadau gwybodaeth newydd, ac yn adolygu ei gynnwys yn ôl y gofyn.

5. Goblygiadau adnoddau

Mae'r asesiad anghenion poblogaeth yn adnabod blaenoriaethau lleol ac efallai y bydd y blaenoriaethau hyn angen elfen o fuddsoddiad. Gall hynny fod ar lefel ranbarthol neu leol.

6. Argymhelliad

Bod y pwyllgor yn cymeradwyo'r asesiad i'w gyflwyno i'r Cabinet a'r Cyngor i'w gymeradwyo.

